

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2006
5. volební období

30.

USNESENÍ

výboru pro evropské záležitosti
z 5. schůze konané dne 2. listopadu 2006

k Návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro akce Společenství k dosažení udržitelného využívání pesticidů /kód dokumentu 11896/06, KOM(2006) 373 v konečném znění/

Výbor pro evropské záležitosti po vyslechnutí informace náměstka ministryně zemědělství doc. Ing. Tomáše Douchy, CSc. a náměstka ministra životního prostředí JUDr. Jana Dusíka, M.Sc., po vyslechnutí zpravodajské zprávy posl. Jana Bauera a po rozpravě

s c h v a l u j e stanovisko, které je přílohou tohoto usnesení.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Jan Bauer v. r.
zpravodaj výboru

Ondřej Liška v. r.
předseda výboru

DOKUMENT 11896/06

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro akce Společenství k dosažení udržitelného využívání pesticidů

**KOM(2006) 373 v konečném znění, kód Rady 11896/06
Interinstitucionální spis 2006/0132/COD**

- **Právní základ:**
Článek 175 odst. 1 Smlouvy ES.
- **Datum zaslání Radě EU:**
14. 7. 2006
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
1. 8. 2006
- **Datum projednání ve VEZ:**
2. 11. 2006
- **Procedura:**
Spolurozhodování.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 24. 8. 2006, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 9. 10. 2006 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Návrh je v souladu s principem subsidiarity.
- **Odůvodnění a předmět:**
Navrhovanou rámcovou směrnicí Evropského parlamentu a Rady budou na úrovni Společenství přijata opatření předpokládaná Tematickou strategií udržitelného používání pesticidů, která není možné integrovat do již existujících nástrojů. Přestože se jedná o rámcovou směrnici, nepředstavuje tento nový předpis komplexní právní úpravu v oblasti pesticidů, neboť v současnosti již existuje legislativa týkající ve dvou klíčových oblastí:
  - směrnice 91/414/EHS o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh, která bude nahrazena připravovaným nařízením o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh (KOM(2006) 388 v konečném znění);
  - nařízení (ES) č. 396/2005 o maximálních limitech reziduí pesticidů v potravinách a krmivech rostlinného a živočišného původu a na jejich povrchu.

Navrhovaná rámcová směrnice by měla pokrýt ty oblasti, které dosud nejsou předmětem stávajících právních předpisů, což se týká především fáze používání pesticidů. Výjimkou jsou jen shromažďování a vykazování statistik o uvádění na trh a použití přípravků na ochranu rostlin a certifikace zařízení na aplikaci pesticidů, které budou upraveny samostatnými předpisy.

Navrhovaná směrnice má rámcovou povahu. To znamená, že jednotlivá opatření vymezuje spíše obecně, v základních rysech, a ponechává tak dostatečný prostor členským státům pro podrobnou úpravu reflektující jejich specifické zemědělské, klimatické a jiné podmínky.

- **Obsah a dopad:**

A. Obsah

Národní akční plány

Do tří let od vstupu směrnice v platnost budou **členské státy povinny vypracovat národní akční plány**, kterými stanoví hlavní cíle a opatření, včetně harmonogramů provádění, za účelem snížení rizik a závislosti na pesticidech. Národní akční plány budou členské státy povinny **každých pět let přezkoumávat**. Směrnice počítá s účastí veřejnosti při přípravě a úpravách národních akčních plánů.

Odborná příprava a programy zvyšování povědomí

Členské státy budou povinny zavést **systemy odborné přípravy pro distributory a profesionální uživatele pesticidů**. Podrobnosti jsou ponechány na členských státech, směrnice pouze stanoví minimální rozsah vyučovaných předmětů a požadavek vytvořit systém **certifikace** pro absolventy kurzů. Při prodeji pesticidů klasifikovaných jako toxické pak bude muset prodejce zaměstnávat nejméně jednu osobu, která má certifikát a bude přítomna v místě prodeje, aby poskytla informace o použití daného přípravku. Pesticidy neschválené pro neprofesionální použití bude možné prodat jen profesionálním uživatelům, kteří jsou držiteli certifikátu.

Směrem k neprofesionálním uživatelům a široké veřejnosti mají členské státy podporovat **programy zvyšování povědomí a veřejnou dostupnost informací** týkajících se pesticidů, zejména o zdravotních a environmentálních účincích a nechemických alternativách.

Kontrola aplikačních zařízení

Profesionální zařízení k aplikaci pesticidů a jejich příslušenství budou podléhat **pravidelným kontrolám** s tím, že členské státy zavedou systemy **certifikace**, které umožní ověření kontrol. Rámcová směrnice stanoví pouze základní zdravotní, bezpečnostní a environmentální požadavky, které musí aplikační zařízení splňovat, přičemž počítá s tím, že tyto požadavky postupně převezmou evropské harmonizované normy.

Zákaz leteckého postřiku

Navrhovaná směrnice požaduje **zakázat letecké postřiky** s tím, že za stanovených podmínek může příslušný orgán členského státu rozhodnout o **výjimce**. Kromě jiného musí povolení zahrnovat opatření nezbytná k varování osob a k ochraně životního prostředí.

Zvláštní opatření na ochranu vodního prostředí

Tato opatření spočívají jednak v požadavku upřednostnění přípravků, které nejsou pro vodní prostředí nebezpečné, a upřednostnění nejúčinnějších technik aplikace, jednak v určení **oblastí, kde bude omezeno, popř. zakázáno používání pesticidů** – nárazníková pásma vymezená členskými státy, okolí dopravních cest, železničních tratí a jiné infrastruktury, kde je riziko stékání do povrchových vod nebo do odpadních systémů.

Omezení používání pesticidů v citlivých oblastech

Za citlivé oblasti považuje navrhovaná směrnice **oblasti využívané širokou veřejností nebo citlivými skupinami obyvatel**, zejména parky, sportoviště a školní a dětská hřiště, a dále oblasti chráněné na základě směrnice o ochraně **přírodních stanovišť**, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (92/43/EHS) a směrnice o ochraně **volně žijících ptáků** (79/409/EHS). V těchto oblastech budou členské státy povinny zakázat nebo výrazně omezit používání pesticidů.

Nakládání s pesticidy, jejich skladování a balení a zbytky

Navrhovaná směrnice stanoví pouze v **obecné rovině**, že skladování a nakládání s pesticidy, nakládání s obaly a zbytky pesticidů a některé další činnosti související s pesticidy **nesmějí ohrozit zdraví nebo bezpečnost lidí a životního prostředí**. Členské státy budou povinny za tímto účelem přijmout náležitá opatření.

Integrovaná ochrana před škůdci

Pojem integrovaná ochrana před škůdci je definován v současně navrhovaném nařízení

o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh. Jedná se, stručně řečeno, o postup integrující jednotlivá opatření proti populacím škůdců tak, že používání zejména přípravků na ochranu rostlin je sníženo na přijatelnou úroveň z hlediska hospodářského i z hlediska minimalizace ohrožení zdraví lidí či životního prostředí. Integrovaná ochrana před škůdci upřednostňuje nízkorizikové alternativy a podporuje mechanismy přirozené ochrany proti škůdcům. Rámcová směrnice požaduje, **aby členské státy přijaly opatření na podporu zemědělství s nízkými vstupy pesticidů, včetně integrované ochrany před škůdci**. Nejpozději do 1. 1. 2014 pak musí členské státy zajistit, aby všichni profesionální uživatelé pesticidů prováděli **všeobecné normy integrované ochrany před škůdci**. Tyto normy stanoví Komise zvláštním nařízením na základě připravovaného nařízení o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh. Kromě toho přijme Komise zvláštním postupem normy integrované ochrany před škůdci specifické pro jednotlivé plodiny, jejichž provádění však zůstane dobrovolné.

Harmonizované ukazatele rizik

Členské státy budou povinny **sledovat trendy** v používání jednotlivých účinných látek a neudržitelné či naopak správné postupy a **měřit pokroky v omezování rizik**. K tomu použijí harmonizované ukazatele rizik, které vytvoří Komise zvláštním postupem po shromáždění statistických údajů o používání pesticidů. Do té doby mohou členské státy používat vnitrostátní ukazatele. Výsledky hodnocení budou členské státy **sdělovat Komisi** a ostatním členským státům, přičemž podrobnosti jsou navrženy v nařízení o statistikách přípravků na ochranu rostlin.

B. Dopad

V ČR upravuje problematiku pesticidů (ve formě přípravků na ochranu rostlin) **zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči** a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon **již obsahuje úpravu některých opatření**, jež jsou nyní projednávanou směrnicí navrhována, a úpravu těchto opatření lze považovat, i vzhledem k rámcové povaze navrhované směrnice, za dostatečnou. Jedná se o následující oblasti:

- odborné školení profesionálních uživatelů a distributorů pesticidů;
- kontrola zařízení k aplikaci přípravků;
- částečně ochrana vodního prostředí před znečištěním pesticidy;
- skladování pesticidů.

Další opatření podle navrhované směrnice **si vyžádají provedení transpozičním právním předpisem**, kterým bude s největší pravděpodobností novela zákona o rostlinolékařské péči. To se týká zejména těchto opatření:

- vypracování národního akčního plánu;
- zákaz leteckých postřiků;
- vymezení citlivých oblastí, kde bude významně sníženo nebo zakázáno používání pesticidů, a omezení či zákaz používání pesticidů v ptačích oblastech a evropsky významných lokalitách vymezených podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění;
- některé otázky ochrany vodního prostředí a zacházení s pesticidy.

Pokud jde o opatření na podporu zemědělství s nízkými vstupy pesticidů, včetně integrované ochrany před škůdci, není zřejmé, zda vláda ČR navrhne nějaký obecný právní rámec pro tato opatření ve formě zákona. Provedení zákonem si však vyžádá přinejmenším stanovení povinnosti profesionálních uživatelů pesticidů provádět všeobecné normy integrované ochrany před škůdci nejpozději k 1. 1. 2014.

K provedení **transpozice** navrhuje směrnice lhůtu **2 roky** ode dne jejího vstupu v platnost.

Dopady provádění navrhované směrnice **na státní rozpočet** prozatím nebyly vyčísleny.

Navrhovaná směrnice by měla přinést **pozitivní dopady na zdraví lidí a životní prostředí**. Očekává se celkové omezení rizik spojených s používáním pesticidů, především postupným snižováním aplikovaného množství pesticidů, snížením expozice obyvatel, bezpečnějším zacházením s pesticidy atd.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Návrh směrnice projedná Rada EU pro zemědělství a rybolov pravděpodobně na svém zasedání 19. – 21. prosince 2006 (zpráva o pokroku) a Rada EU pro životní prostředí na zasedání 18. prosince 2006 (politická diskuse). Termín prvního čtení v Evropském parlamentu není znám.

- **Závěr:**

Výbor pro evropské záležitosti

1. **s c h v a l u j e** postoj vlády obsažený v jejím Stanovisku pro Parlament ČR k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady, kterou se stanoví rámec pro akce Společenství k dosažení udržitelného využívání pesticidů;
2. **u s n á š í s e** postoupit dokument spolu se svým usnesením a stanoviskem vlády pro informaci zemědělskému výboru;
3. **ž á d á M i n i s t e r s t v o z e m ě d ě l s t v í** o informování o dalším průběhu a výsledcích projednávání tohoto dokumentu.

Josef Šenfeld v. r.
ověřovatel výboru

Jan Bauer v. r.
zpravodaj výboru

Ondřej Liška v. r.
předseda výboru